

відбулося у липні (третій квартал). Отже, фірма вийшла пізніше, ніж в момент, коли були пікові продажі, і, таким чином, втратила частину прибутку.

Отже, індекс сезонності є швидким і зручним інструментом визначення найоптимальнішого періоду для розширення ринку збуту, за допомогою якого можна визначити піки продажів конкретного товару та період отримання найбільшого прибутку.

Література

1. Алексунин В.А. Международный маркетинг . – 3-е изд. – М.: Дашков и К., 2005. – 716 с.
2. Дідківський М.І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: [навч. посіб]. / М.І. Дідківський, - К. : Знання, 2006. -462 с.
3. Річний звіт компанії Specializ за 2016 рік [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://www.specialized.ua>.
4. Річний звіт компанії [Gorida](http://firewood.in.ua) [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://firewood.in.ua>.
5. Річний звіт ПАТ «Галка» [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://smida.gov.ua/db/participant/00376656>.
6. S. Hylleberg and A. Pagan. Seasonal integration and the evolving seasonals model, International Journal of Forecasting, 13: 329-340, 1997.
7. T.Peter. Comparison of Efficient Seasonal Indexes, Journal of applied mathematics and decision sciences, 8(2), 87–105, 2004

УДК 338.1

Михайло Сагайдак

*д.е.н., доцент, професор кафедри економіки підприємств,
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»,
sahaidak@kneu.edu.ua*

Аліна Зражевська

*студентка 6 курсу, магістерської програми «Бізнес-економіка»,
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»,
zrazhevskia.alina@gmail.com*

УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ІННОВАЦІЙНОЇ БІЗНЕС-СТРУКТУРИ

УПРАВЛЕНИЕ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТЬЮ ИННОВАЦИОННОЙ БИЗНЕС-СТРУКТУРЫ

COMPETITIVENESS MANAGEMENT INNOVATION BUSINESS STRUCTURE

Анотація. Представлена авторська позиція щодо удосконалення процесу управління конкурентоспроможністю інноваційної бізнес-структури шляхом реалізації комплексу заходів, спрямованих на управління інтелектуальним потенціалом, покращення позиціонування бізнес-структури і просування на ринку інноваційного продукту з метою посилення конкурентних позицій і збільшення прибутку.

Аннотация. Представлена авторская позиция по совершенствованию процесса управления конкурентоспособностью инновационной бизнес-структуры путем реализации комплекса мер, направленных на управление интеллектуальным потенциалом, улучшение позиционирования бизнес-структуры и продвижения на рынке инновационного продукта с целью усиления конкурентных позиций и увеличения прибыли.

Abstract. The author's position on improving the process of managing the competitiveness of the innovative business structure by introducing a set of measures aimed at managing intellectual potential, improving the positioning of the business structure and promoting the innovative product market in order to strengthen the competitive positions and increase profits is presented.

За умов функціонування бізнес-структур у динамічному середовищі, все більше уваги приділяється забезпеченню їх конкурентоспроможності, що обумовлює якість та ефективність діяльності суб'єктів господарювання. Конкурентоспроможність бізнес-структури являє собою такий її стан, що характеризує наслідки конкурентної боротьби та результати її впливу, які у т.ч. відображаються у позитивній динаміці показників фінансової звітності. Саме конкурентна боротьба є механізмом, що з одного боку стимулює і сприяє підвищенню рівня конкурентоспроможності, а з іншого - гальмує і, відповідно, має негативний вплив на її рівень.

Конкурентоспроможність бізнес-структури, як об'єкт управління, є сукупністю взаємопов'язаних елементів, спрямованих на забезпечення сильних позицій підприємства на ринку, підтримання існуючих і створення нових конкурентних переваг. Бізнес-структура, яка активно використовує і спрямовує свій потенціал на інноваційну діяльність має низку переваг. Уміння ефективно управляти процесами в конкурентній боротьбі є одним з найбільш важливих факторів забезпечення конкурентоспроможності інноваційної бізнес-структури [1, с. 18].

Стрімкий розвиток зовнішнього середовища, зниження платоспроможності населення, загострення конкурентної боротьби зумовлює бізнес-структури до пошуку нових способів управління конкурентоспроможністю, також процес глобалізації зумовлює специфіку конкуренції на ринку інновацій, перетворюючи її на інтенсивний процес боротьби за інтелектуальне лідерство. Зазначене вище обумовлює актуальність теми дослідження.

Сутність управління конкурентоспроможністю бізнес-структури розкрито у роботах вітчизняних та зарубіжних авторів, зокрема Д.О. Барабась, Г.Б. Бобова, Е.Т. Гребньова, В.Л. Дикань, О.С. Дубрової, С.М. Клименко, І.В. Кузьменко, В.В. Лавриненко, Ю.В. Лисенко, Ю.М. Мануйлович, Л.В. Оболенцевої, І.О. Піддубного, А.І. Піддубної, І.М. Репіної, Н.О. Савельєвої, А.В. Солов'янчик, Ю.В. Ушкаренко, Р.А. Фатхутдінова, В.Ю. Фролової, Г.О. Швиданенко та ін. Попри широке коло піднятих науковцями проблем недостатньо дослідженими залишаються питання, що стосуються специфіки управління конкурентоспроможністю інноваційної бізнес-структури крізь призму управління інтелектуальним потенціалом.

Досліджуючи питання управління конкурентоспроможністю інноваційної бізнес-структури, ми пропонуємо під цим поняттям розуміти сукупність заходів з систематичного удосконалення товару чи послуги у залежності від пред'явленого попиту, пошуку нових каналів його збуту і просування, а також поліпшення якості обслуговування і післяпродажного сервісу. Аналіз літературних джерел дозволяє стверджувати, що управління конкурентоспроможністю інноваційної бізнес-структури ототожнюється з системою знань щодо принципів, методів та технологій формування конкурентних переваг і забезпечення на їх основі життєздатності бізнес-структури, як суб'єкта економічної діяльності [2, с. 257-259].

У широкому розумінні конкурентоспроможність інноваційної бізнес-структури можна визначити як потенційну або реалізовану здатність економічного суб'єкта до ефективного довготривалого функціонування у релевантному зовнішньому середовищі на інноваційному ринку.

Беззаперечним є те, що процесу розробки управлінських рішень щодо підвищення конкурентоспроможності бізнес-структури чи продукту, що нею пропонується на ринку інновацій, має передувати комплексний аналіз її діяльності [3, с. 132]. Враховуючи різноманітні методичні підходи до оцінювання конкурентоспроможності бізнес-структури, для отримання результатів повноцінного та об'єктивного аналізу вважаємо за доцільне виділити 4 аспекти, які мають обов'язково використовуватися: методи, які характеризують ринкові позиції бізнес-структури та її продукції; методи, які характеризують рівень менеджменту бізнес-структури; метод, заснований на теорії ефективної конкуренції; метод оцінки конкурентоспроможності інноваційної продукції, як порівняльної характеристики споживчих і вартісних властивостей продукту. Поєднуючи запропоновані методи можна зробити комплексний аналіз конкурентоспроможності бізнес-структури та перейти до наступного етапу – дослідження конкурентного ринку та визначення конкурентних переваг інноваційної бізнес-структури.

Одним із основних завдань при дослідженні інноваційної бізнес-структури є визначення конкурентних позицій, іміджу бізнес-структури, визначення критеріїв сегментації цільового ринку, дослідження поведінки споживачів, конкурентів, посередників, постачальників та інших суб'єктів ринку, адже інноваційна продукція має свою специфіку збуту, тому інноваційні бізнес-структури мають приділяти особливу увагу цьому аспекту дослідження [3, с. 212-219].

Для кожної бізнес-структури життєвою необхідністю є знання своїх конкурентів, тому наступним етапом є саме дослідження конкурентів на ринку.

Стратегічний підхід до управління стає основою для формування конкурентоспроможності інноваційної бізнес-структури, що зумовлюється її конкурентними перевагами і позиціями на ринку. Виходячи з цього ми пропонуємо розглядати процес управління конкурентоспроможністю інноваційної бізнес-структури крізь призму конкурентоспроможності персоналу. Фундаментом, який забезпечить успіх інноваційної бізнес-структури, є інтелектуальний потенціал персоналу. Отже, з метою забезпечення успіху інноваційної бізнес-структури на ринку ми пропонуємо переглянути підходи щодо підбору і відбору нового персоналу та пошуку талантів серед існуючого (рис. 1).

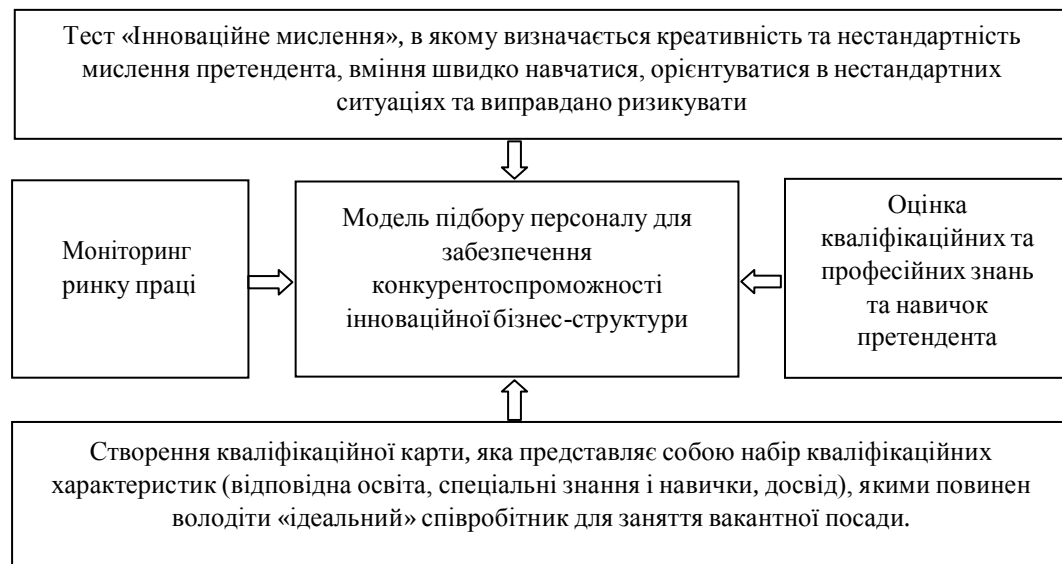

Рис. 1. Модель підбору персоналу для забезпечення конкурентоспроможності інноваційної бізнес-структури

Джерело: авторська розробка

Реалізація запропонованої моделі дозволить забезпечити конкурентоспроможність інноваційної бізнес-структури на ринку шляхом залучення у процес створення споживчої цінності креативного, інтелектуально розвинутого персоналу, що нестандартно мислить, швидко навчається, орієнтується в нестандартних ситуаціях і вміє виправдано ризикувати.

Використання запропонованої моделі дозволить бізнес-структурі позиціонувати себе на ринку інновацій через персонал, що продукує інноваційні продукти чи послуги. В цьому випадку є два варіанти розвитку подій:

1) позиціонування бізнес-структури на ринку через пропонований продукт чи послугу. Такий підхід є доцільним за умови реалізації ефективної програми маркетингових заходів, що передусе виведенню інноваційного продукту на ринок. Тобто, у споживачів уже сформована потреба у інноваційному продукті, а його цінність усвідомлена і сприйнята. Відповідно інноваційна бізнес-структура зможе досягти конкурентних переваг на ринку у певний проміжок часу, який можливо буде пролонгувати пропонуючи споживачам додаткові послуги та сервіси;

2) позиціонування бізнес-структури на ринку через персоналу, що продукує і пропонує продукт чи послугу. Такий підхід є доцільним за умови, коли попит на інноваційний продукт не сформований, але, на основі отриманих результатів проведеного аналізу конкурентного ринку, у бізнес-структури є можливість оперативно зайняти нову нішу на ринку, відповідно попит на новий продукт може бути сформований безпосередньо під час його виведення на ринок, шляхом його позиціонування через відомих розробників такого продукту.

На нашу думку, формула успішного управління конкурентоспроможністю інноваційної бізнес-структури складається із: комплексного аналізу діяльності інноваційної бізнес-структури; закріплення конкурентних переваг інноваційної бізнес-структури на ринку через унікальну торгову пропозицію; реалізації конкурентної стратегії; формування управлінських рішень щодо

підвищення конкурентоспроможності інноваційної бізнес-структури крізь призму конкурентоспроможності та інноваційності персоналу.

Література

1. *Клименко С.М.* Управління конкурентоспроможністю підприємства: навч. посібник / С.М. Клименко, О.С. Дуброва, Д.О. Барабась та ін. - К.: КНЕУ, 2006. - 525 с.
2. *Данильченко С.С.* Концептуальні положення методики формування системи управління ефективністю підприємства / С.С. Данильченко // Економічна організація та економічна освіта: взаємообумовленість стратегій розвитку: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 100-річчю від дня народж. Бухала С.М., 7-8 лютого 2007 р. – К.: КНЕУ, 2007. – С. 257-259.
3. Управління ефективністю функціонування і розвитку підприємств: монографія / [Г.О. Швиданенко, І.М. Репіна, В.П. Кукоба та ін.]. – К.: КНЕУ, 2016. – 397 с.
4. *Солнцев С.О.* Формування та оцінювання збалансованості портфеля бізнесів підприємства / С.О. Солнцев, К.Ю. Яворська. – К.: НТУ «КПІ», 2012. – С. 401-402.

УДК 338.443:338.49

Юлія Самойлик

*к.е.н., доцент, докторант кафедри економіки підприємства,
Полтавська державна аграрна академія,
iuliia.samoilyk@gmail.com*

СОЦІАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ

СОЦИАЛЬНЫЕ КРИТЕРИИ ОЦЕНКИ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТИ АГРОПРОДОВОЛЬСТВЕННОЙ СФЕРЫ

SOCIAL EVALUATION CRITERIA THE RESULTITABILITY OF THE AGRI- FOOD SPHERE

Анотація. Набули подальшого розвитку підходи щодо оцінювання результативності розвитку агропродовольчої сфери національної економіки. Проведено порівняння існуючих соціальних критеріїв оцінювання даного сектору економіки на законодавчому рівні. Здійснено розрахунки в розрізі основних видів продуктів харчування та виявлено тенденції їх споживання в ретроспективі.

Аннотация. Получили дальнейшее развитие подходы к оценке результативности развития агропродовольственной сферы национальной экономики. Проведено сравнение существующих социальных критериев оценки данного сектора экономики на законодательном уровне. Осуществлены расчеты в разрезе основных видов продуктов питания и выявлены тенденции их потребления в ретроспективе.

Annotation. Further development approaches have been developed to assess the impact of the agri-food sector of the national economy development. A comparison of existing social criteria for assessing this sector of the economy at the legislative level has been made. Calculations are made by main types of food products and trends in their consumption in retrospect are revealed.

Основним критерієм, що характеризує рівень розвитку агропродовольчого ринку, є обсяг споживання основних продуктів в розрахунку на одну особу. Даний показник характеризує рівень продовольчої безпеки, задоволеність найнижчого рівня потреб – фізіологічних, культуру споживання, традиції, а також передумови до здоров'я нації. Проблема споживання основних видів продуктів харчування виходить за межі лише фізіологічних потреб, а більше перетворюється в економічну. Платоспроможність населення, схильність до споживання і заощадження більшою мірою визначають обсяг і структуру споживання, ніж необхідність задоволення фізіологічних потреб.

Розробкою норм споживання основних видів продуктів в Україні займається низка експертів на державному рівні, зокрема це Міністерство охорони здоров'я. Так, МОЗ України було затверджено —Рекомендовані раціональні норми споживання основних продуктів